

la humanitat

LA FAM I LA MISERIA
SON LES VICTORIES
QUE FRANCO HA IMPOSAT
ALS POBLES D'ESPANYA

"L'EMIGRANT" de XILE.

Fundador: Lluís Companys

SEGONA EPOCA
Any V. Núm. 15

Registrado como artículo de 2a. clase en la
Administración de Correos de México, D. F.

Editor E. R. de C.
Rosales 26

Gener-Febrer de 1949

Méxic, D. F.

VENTURA GASSOL A MEXIC

En uns dies va arribar a Mèxic, procedent de Suïssa, acompanyat de la seva esposa, l'ex-Conseller de Cultura del Govern de la Generalitat de Catalunya senyor Ventura Gassol, alt poeta i honorable patriota, i el deixeble més íntim i estimat del nostre Francesc Macià... (Ventura Gassol, qui és portador d'una missió honorària del President Irla, té, a Mèxic, exiliats, els seus fills Abel i Albert.)

Van anar a rebre'l a Veracruz el President d'Esquerra Republicana de Catalunya a Mèxic senyor Dalmau Costa, junt amb els fills del poeta i una nodrida comissió de catalans exiliats.

Tot seguit d'haver desembarcat el nostre il·lustre hoste va traslladar-se a Fortín de las Flores per tal de visitar Gabriela Mistral, la poetessa xilena que tan estima Catalunya i que actualment es troba a Mèxic, on pensa residir-hi una llarga temporada.

Gabriela Mistral va viure a Barcelona gairebé tot el temps de la nostra guerra, bo i dedicant-se a una obra generosa i humanitària que els catalans hem d'agrair eternament.

VENTURA GASSOL, A L'ORFEO CATALA

A la seva arribada a la capital mexicana Ventura Gassol va ser rebut per la Junta de l'Orfeo Català, en el seu propi estatge, on va oferir-se-li un vi d'honor... Van assistir-hi un gran nombre de socis i també molts distingits i prestigiosos invitats mexicans.

El senyor Calafell, President de l'entitat, va donar-li la benvinguda amb unes paraules emotives i cordials.

Seguidament el senyor Llardent, en francès, va adreçar una gentil i amable salutació a la senyora Gassol, un gest senzill i ple d'esperit que la distingida

dama va regradar visiblement emocionada.

A continuació s'aixeca a parlar Ventura Gassol, a qui la concurrència, que omplena la sala de gom a gom, acull amb vives mostres de simpatia.

PARLAMENT DE VENTURA GASSOL

He d'agrair primer que tot les paraules que m'han adreçat els estimats amics Calafell i Llardent. I és, comogut per la fervor que hi han posat, que us agraeixo a tots aquest vi d'honor que m'oferiu. Que aquest acte serveixi per afermar l'amistat entre tots nosaltres que compartim, així units, enyors i esperances.

Plau-me en aquest sentit veure ací cares amigues i estimades de tots els partits catalans, que tots ens hem de sentir i ens sentim uns, així que es tracta de la llibertat i del recobriment de la Pàtria. Felços de vosaltres que heu trobat casa en aquest Orfeo Català de Mèxic, que és un troç de Catalunya, clavat de tants anys encà al cor d'aquest Mèxic hospitalari que estimarem sempre amb un agraïment inoblidable.

Quina alegria i quina emoció tindria el nostre estimat President de Catalunya, el Molt Honorable Josep Irla, si us veia ara ací tan junts i tan enforvorits a la sola idea de rebre per llavis meus la salutació que us duc d'ell i la seva abraçada que, avui més que mai, voldria, lligar tots els catalans! Rebeu-la amb fe, catalans, que, si el veiéssiu, us en adonaríeu de la sort que hem tingut de veure, per aquesta mena de providència que de vegades assisteix als pobles a l'hora de l'adversitat, recaure en la seva persona la Presidència de Catalunya, tebia encara del cos màrtir del President Companys, del qual

la rebia amb aquesta serenitat que no ha perdut un sol instant, segur com està dels destins de la nostra Catalunya immortal. I no és en va que, ara, he volgut fer sonar el nom del President Companys en aquesta assemblea íntima i fèrvida de Catalanes, com hi vull fer ressonar encara el del President Macià, el gloriós restaurador de les llibertats catalanes, per a fer-vos sentir millor encara que en la figura del President Irla hem de veure-hi els tres, per aquesta comunió sagrada de la Pàtria que ens fon tots en un sol cos, els que som i els que ja no són i els que seran. Ells formen part de la Catalunya triomfant. Morts com són, ja no poden fallar i han assolit ja la categoria dels immortals. Nosaltres formem part de la Catalunya militant, i per això hem d'estar sempre alerta i encomanar-nos a ells i a l'exemple de vida que ens deixaren. I, si materialment hem estat vençuts, temporalment, espiritualment no n'hem estat ni n'estarem mai, perquè tenim armes a la mà, invictes encara i invencibles, que es tremen no en la força física, sinó en la de l'esperit, que ens ha de fer renèixer. No podria ésser d'altra manera tenint el passat gloriós que tenim, els drets imprescriptibles de Catalunya a governar-se, la nostra voluntat de fer-los prevaler i la llengua catalana que és el verb que encarna tots els nostres ideals i que constitueix l'arma que, si li som fidels, més tard o més d'hora ens ha de dur a la victòria.

I repeteixo que no és en va que anomenava els dos Presidents morts, perquè voldria avivar en nosaltres aquella emoció i aquella fe del poble hebreu que enllà del seu èxode i del seu exili, exemple de tants dels que havien de venir més tard, enterrava els seus patriarques sense perdre la fe, a la vora del camí, per a retornar de vegades a llurs tombes a reprendre coratge, i així dur endavant l'ideal que ells no havien pogut realitzar.

I aquesta fe és la que us predicó i la que hem de servir pensant en tots els que sofreixen a Catalunya, esperant que nosaltres podrem fer a l'exili el que ells no poden fer a casa nostra, i pensant en tots els altres exiliats com nosaltres que a França, o en altres terres del món aguanten també, esperant el dia.

Permeteu-me evocar ara en aquest sentit unes figures que, com la del President Irla, serveixen amb tenacitat la bandera de la fe en Catalunya i de l'esperança en el retorn que tots anhelem, sense que això vulgui dir que oblidí els altres del nostre i d'altres partits que donen un exemple altíssim de patriotisme. Vull referir-me a l'estimat Mestre Pompeu Fabra, que fa poc vaig veure a Prada amb motiu de l'homenatge que li va tributar tot Catalunya en complir els seus vuitanta anys. Quin exemple de joventut de l'esperit aquesta noble figura, serena enmig de l'adversitat i de les angoixes de l'exili, i segura del triomf de la llengua catalana que ell perfeccionava cada dia, convençut com estava de la seva força espiritual que havia de tornar a salvar Catalunya!

I deixeu que n'evocui una altra al seu costat d'ardent i de pura també, i de caràcter internacional, vull dir la del venerat Mestre Pau Casals, que així encarna amb una tossuderia tan racial, la dignitat dels catalans, no volent tocar més en públic el seu diví violencel, men-

tre Franco continuï éssent el major oprobí de la política internacional.

I la d'un altre tossut i rebel venerable que, als seus anys, manté encara enlaire la bandera estrellada de Catalunya a la ciutat de Fribourg, a Suïssa, vull dir l'estimat Don Rafael Parxot, que acaba de publicar una lletra traduïda a les principals llengües per a fer-la així entenedora a tot el món denunciant les arbitriietats de les quals ell ha estat víctima, en l'exercici de la seva especialitat que li ha donat també caràcter internacional, per part dels representants del règim usurpador de la llibertat de Catalunya.

I no vull deixar de comentar l'exemple d'una altra figura també venerable i aquesta amb una unció particular per la visió que en tinc ara de la darrera vegada que la vaig veure, dintre la caixa de mort mig de cristall, al cor d'una església d'un monestir voltat de neus perpètuas, vestida amb els colors de cardenal que anés a celebrar. Tots endevinareu que em refereixo al Cardenal de Tarragona i Primat de les Espanyes Vidal i Barraquer, figura que em plau evocar per a tots els d'unes idees religioses i els d'unes altres, endut per aquest sentit d'unció i d'unitat entre tots els catalans, que he volgut donar a aquest acte. I si he volgut evocar-lo és perquè és un dels que esperen tornar a Catalunya, insepulc en una muralla de la Cartoixa de la Vall Santa de Suïssa. I com no fóra així si en el recordatori de la seva mort s'hi llegia com un crit, per a què els dels seus, que tinguessin orelles, sentissin que deia: Moro en l'exili perquè he estimat la justícia i he odiat la iniquitat.

I com davant de tants exemples, joves i tots els que m'escolteu, deixariem enfredorir la nostra fe? I la fe és agrada. Amb ella la vostra enyorança trobarà la major consolació, que amb ella les més petites coses, les més humils prendran als vostres ulls un sentit de recordança i d'evocació que us farà revivre Catalunya.

Aquesta idea no m'ha abandonat un sol instant quan, avui, venint de Veracruz cap a Mèxic, a través d'aquestes carreteres que encara cremen de tanta història con tenen, acompanyat pels meus i pel meu dilectíssim Dalmau Costa, trobava pel camí un dels arbres que també tenim a casa nostra... Quina emoció que em féu el primer oliver que vaig descobrir i quin sotrac més profund el primer flameig que m'enuclernà de les primeres ginesteres!

Catalunya!, em deia, es creuen que allunyat-nos de tu t'han allunyat a tu de nosaltres, i ara et sentim més que mai dintre del nostre esperit i per arreu del món ens surts al pas, bella com et volem, dolça com et fa la nostra enyorança i forta com la nostra voluntat.

I acabaré explicant-vos una anècdota, que no oblidaré mai més... Com tots sabeu, a Fortín de las Flores hi na, refent-se d'una malaltia que benhauradament acaba de passar la gran amiga de Catalunya i gran poetessa Gabriela Mistral. Com volem que no haguéssim passat a retre-li l'homenatge de la nostra amistat i de la nostra admiració?

"No sé on vaig", ens deia, amb una emoció que se'n encomanava. "No sé on vaig ni el que m'espera, però us dic que s'ha de creure en l'eternitat". I

quan li donàrem la mà per a dir-li els nostres adéus, ella ens correspongué amb una sorpresa que ens féu estremir cridant-nos un: Visca Catalunya!

Amb aquest mateix crit, fet per ella, acabo dient-vos una vegada més: gràcies.

El públic, dempeus, va tributar a Ventura Gassol una xardorosa i prolongada ovació.

LA BENVINGUDA DE L'ESQUERRA A VENTURA GASSOL

Uns dies després, al restaurant "Ambassadors", Esquerra Republicana de Catalunya, fidel sempre als seus guies i als seus símbols, dedicava a Ventura Gassol un Vi d'Honor, com a testimoni d'afecte i admiració envers el gran poeta català i proeminent home del partit. Més de tres cents afiliats van assistir a aquest acte.

En Joan Moles, en nom del Consell Directiu, va donar la benvinguda a Ventura Gassol, fent constar que una lleugera afeció a la gorja, que pateix el nostre President Dalmau Costa, és la causa de què sigui ell el que faci ús de la paraula en aquest aplec de germanor i de fe patriòtica.

Salutació de Joan Moles

Si sempre és per a mi, diu, un dels més alts honors parlar en nom de l'Esquerra, en aquesta ocasió em sento doblement honorat, ja que m'haig de dirigir a persona que ve investida amb l'alta delegació de l'Honorable President de Catalunya, el bon amic Josep Irla, i per ser l'amic que avui rebem l'estimadíssim germà Ventura Gassol.

Els qui veus aquí, estimat Gassol, són els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya a Mèxic. Hi trobaràs moltes cares conegudes, perquè som els mateixos d'abans. En trobaràs a manca d'altres que se n'anaren per a sempre i que la generosa terra mexicana els embolcalla en el seu darrer son. Però només els trobaràs a manca un moment. Els qui restem, superant el dolor de la seva pèrdua, hem tancat els rengles i mantenim el seu esperit. I així continuem prop nostre.

Tots hem hagut de lluitar molt a l'exili, i tots hem passat per moments de defallença; però com que l'esperit de lluita no ha minvat i l'amor a la nostra Pàtria és més gran cada dia, en sentim gran enyorança, es clar, però també un desig inquebrantable de recuperar-la i una gran fermesa per a dur a terme aquest desig. Per això voldria, que de retorn a França dignéssis a l'Honorable Sr. President, que aquí has trobat un grup de catalans d'Esquerra, fermes, units, patriotes i plens de respectuosa adhesió envers ell.

Ens plau tenir-te entre nosaltres, germà Gassol. Tu representes una nodrida plana de la història de Catalunya i del Catalanisme. I ens plau encara més que hagis triat una diada tan catalana com la de Nadal, per a venir a abraçar a unes catalans. Però aquesta diada també ens recorda i recordarà sempre el traspass de l'inoblidable restaurador de les Llibertats Catalanes, d'aquell home extraordinari que per tants anys seguïes arreu del món, amb devoció i fidelitat: el gran President Francesc Macià.

Després d'evocar, a grans trets, el que Ventura Gassol representa en el Cata-

Telegrama al Secretari General de la O. N. U.

Sr. Trigve Lye
Lake Success

Esquerra Republicana de Catalunya a Mèxic s'adreça a Vós com a darrera esperança per a immediata i enègica intervenció de la O. N. U. per a salvar les vides dels catalans sotmesos als pitjors mals tractes a la presó de Barcelona. El terror franquista aprofita qualsevol accident per desfogar el seu odi contra els patriotes i demòcrates.

Us demanem amb el mateix fervor que ajudeu als empresonats de Bilbao, Sevilla, Ocaña i altres empresonats pel feixisme espanyol. El món civilitzat espera que O. N. U. intervengui decidivament per a fer respectar drets inalienables d'humanitat".

E. R. de C. a Mèxic—Joan Moles, President. Màrius Calvet, Secretari.

El Mateix dia 6 de març aquest text fou tramés a:

FRANCA a Mr. Albert Schuman
Ministère des Affaires Etrangères
Quai d'Orsay

PARIS

ITALIA a Sig. Conde Sforza
Ministero Affari Stero

ROMA

ANGLATERRA a Ernest Bevin
Foreign Office
Down Street

LONDON

BELGICA a Mr. Paul Spaak
Ministère de Affaires Etrangères

BRUXELLES

U. S. A. a Mr. Dean Acheson
State Secretary

WASHINGTON, D. C.

VATICA a Mons. Secretario d'Affari Stero
Citta Vaticano

ROMA

(Hem posat les adreces complertes per a facilitar la tramesa de les cartes particulars i familiars que el Consell Directiu d'E. R. de C. a Mèxic va pregar d'enviar als seus socis).